Historia zborów Ziemi Andrychowskiej

Z KART HISTORII

Wszystkie grupy Badaczy Pisma Świętego biorą swój początek w USA. Pierwszy zbór, z którego powstaniem wiąże się ściśle historia zboru nazywanego w późniejszym okresie „andrychowskim”, został założony przez braci przybyłych właśnie z USA. W lipcu 1920 roku z inicjatywy braci: Turka, Skrzypca i Magiery powstaje zbór w Inwałdzie. Bracia zgromadzają się w domu brata Turka. Powoli przybywa też chętnych do słuchania nowej idei religijnej, chociaż jest ich niewielu z powodu prześladowań ze strony bliskich, jak i otoczenia.

Jeden z tych, który zaczął uczęszczać na nabożeństwa, tak pisze w swych wspomnieniach:

„Mała grupa złożona z 13 osób badała Pismo Święte. Sposób prowadzenia zebrania przypominał mi nabożeństwa opisane w Dziejach Apostolskich oraz Listach. A gdy do tego dowiedziałem się, że byli prześladowani i wyśmiewani, jak tamci z czasów apostolskich, przekonało mnie to ostatecznie, że nie ten wielki, prześladujący kościół, ale ci właśnie stanowią Kościół Chrystusowy”.

Ta mała grupa, która tworzyła zbór, to: F. Skrzypiec, A. Bogacz, W. Magiera, F. Turek (zarząd) J. Targosz, J. Sordyl, F. Kolber, F. Kierczak oraz siostry: A. Bogacz, A. Jordanek, S. Szymik, A. Szymik, R. Turek.

W dniu 23 września zostaje aresztowany br. Bogacz „za bluźnierstwa przeciw kościołowi katolickiemu”. Otrzymuje wyrok trzech miesięcy aresztu. W Pamiątce w marcu 1923 r. brały udział 22 osoby – braterstwo wymienieni powyżej, a także bracia: Figwer, Pietruszka, Kowalkowski, Życki, Poradzisz, Witek, Dybał, Kozik oraz siostry Kowalkowska, Fąferko.

W Roczynach było kilka osób zainteresowanych Badaczami. Nie mieli oni jeszcze wykrystalizowanego zdania na temat zagadnień religijnych, byli jednak mocno antyklerykalni.Udali się do nich bracia Figwer i Bogacz. W domu W. Potempy byli akurat J. Matyjaszek, J. Potempa , J. Mrzygłód. Po dość długiej rozmowie nowoprzybyli zgodzili się przychodzić na zebrania (7 osób razem z żonami).

Te początkowe lata istnienia zborów, tak w całym kraju, jak i w Inwałdzie, to okres ich podlegania strukturom Towarzystwa z centralą w Brooklinie (USA). W Polsce filia centrali znajdowała się w Warszawie, a przewodniczącym był C. Kasprzykowski.

W lutym 1924 r. policja przeprowadza rewizję w domu br. Turka i rekwiruje literaturę zboru. W Andrychowie niektórzy sympatycy zwracali się do księży, aby ci wyjaśnili nieścisłości w nauce katolickiej. Ci jednak nie dość, że nic nie wyjaśnili, to jeszcze zganili te osoby, czym przyczynili się do zerwania przez nie z kościołem katolickim. W Pamiątce 1924 r. uczestniczy już 35 osób, gdyż do zboru dołączyli: W. Jończy, A. Karkoszka i inni. W tym też roku, po analizie pism Russella, bracia doszli do wniosku, że Towarzystwo odchodzi od zaleceń i nauk w nich zawartych. Stwierdzenie, że Towarzystwo (a szczególnie zarząd w Brooklinie) jest widzialną strukturą Kościoła Niebiańskiego na ziemi, a jego decyzje noszą znamiona nieomylności, było dla ludzi, którzy wyszli z kościoła kat., powrotem do idei głoszonych przez ten kościół. W wyniku głosowania (decydowało 5/6 głosów) bracia postanowili opuścić struktury Towarzystwa. W dniu 9 listopada 1924 roku odbywa się pierwsza konwencja zorganizowana przez zbór w Roczynach koło Andrychowa. Bracia postanowili urządzać zebrania na przemian w Inwałdzie, Roczynach oraz Wadowicach. Aby powiększyć liczbę starszych, postanowiono prowadzić „szkołę mówców”. W dniu 15 sierpnia 1925 roku bracia zorganizowali konwencję w Andrychowie, na którą przybyło około 250 braterstwa. Byli to bracia z trzech ugrupowań powstałych po podziale Towarzystwa. W spokojnej i braterskiej atmosferze przemawiali bracia z tych różnych grup: Raczek, Wnorowski, Oleszyński, Bromboszcz, Grudzień, Bobak, Jończy i Figwer. Pod koniec 1925 r. na policję została zgłoszona lista około 50 osób, które uczęszczały do zboru (w tym również sympatycy). Na początku roku 1926 bracia wysłali „List otwarty” do zborów w okolicy. W liście tym poruszyli temat karności, nawoływali do miłości braterskiej, tolerancji oraz analizy niektórych nauk. W czerwcu odwiedzili zbór bracia Kamiński i Grudzień ze zgromadzenia Chrzanów.

W sierpniu, w stawie przykościelnym w Andrychowie odbył się chrzest. Wykład okolicznościowy wygłasza br. W. Jończy. Symbol przyjęli: Stefan Mrzygłód, Władysława Klimorowska oraz Maria Pytel (późniejsza żona br. Jończego). Uroczystości przyglądali się katolicy, którzy wyszli z kościoła, część z nich naśmiewała się z braci, ci jednak nie dali się sprowokować. Bracia ze zboru zakładają zgromadzenia w Kalwarii oraz Stryszawie. W czasie Pamiątki 1927 r. bracia po raz pierwszy używają prawdziwego wina, a nie jak dotychczas – soku. Wykłady wygłaszają br. Jończy i Figwer. Śpiewano pieśni ku chwale Boga, do których słowa ułożyła żona Figwera. W zborze Kozy na diakonów wybierano osoby nie poświęcone. W czasie wizyty w tym zborze br. Figwer ostro skrytykował te praktyki, wykazu-

jąc ich niezgodność z Pismem Świętym. Zorganizowano więc chrzest w Andrychowie. Symbol przyjęło 17 osób: 2 z Andrychowa, 9 z Kóz – w tym 3 diakonów, 6 z Kalwarii. W tym też roku bracia ze zboru zajęli się sprawą służby wojskowej. Dowiedziano się, że istnieje tajny układ ministerstwa z legalnymi wyznaniami, których członkowie nie przyjmują broni. Pismo do Państwowej Komisji Uzupełnień musiało być potwierdzone przez władze danej grupy wyznaniowej, uznanej przez wojewodę. Zbór zamówił pieczęć z napisem „Zgromadzenie wyznawców Chrystusowych w Andrychowie”, a przewodniczący uzyskał potwierdzenie swej funkcji od Zarządu Badaczy Pisma Świętego w Polsce. W ten sposób udało się ustrzec od służby wojskowej młodych braci. Wszystkie pisma do zboru były przysyłane na adres: Andrychów, ul. Garncarska 176.

W latach 1925-1928 zbór z Andrychowa należał do najbardziej aktywnych w zachodniej Małopolsce. Zebrania odbywały się u M. Szlagora w Andrychowie, W. Potempy w Roczynach i J. Targosza w Inwałdzie. Niezależnie od osobistych wizyt w okolicznych zborach, prowadzono ożywioną korespondencję ze zborami w kraju i za granicą. Zbór wydał kilka „listów powszechnych” do wszystkich zborów, gdy chodziło o poważne sprawy doktrynalne i moralne. W roku 1929 doszło w zborze do poważnych rozdźwięków pomiędzy braćmi na tle nauk, w efekcie czego mający wielki wpływ na braci Figwer doprowadza do tego, że spora część zboru, a szczególnie słabsi wiarą wracają do kościoła kat. Pozostali bracia gromadzą się nadal, a br. Jończy oraz inni aktywni bracia organizują prace na rzecz głoszenia Słowa Bożego. Na przełomie lipca i sierpnia 1934 r. zbór organizuje trzydniową konwencję u K. Szymika w Nidku, na której wykładami ze Słowa Bożego usłużyło aż 15 braci. Chrzest przyjęło 15 braci i sióstr. Następną konwencję zorganizowano 5 i 6 czerwca w Roczynach. Rozważano takie tematy, jak „Powołanie w Chrystusie”, „Obowiązki w Prawdzie” oraz wiele innych. Następna konwencja w Roczynach u br. W. Potempy odbyła się 14 i 15 sierpnia 1938 r.

Jedna z sióstr opowiadała mi, że bracia udając się na konwencje, jako że środki lokomocji posiadało niewielu, a i finansowo nie stać ich było niejednokrotnie na podróż, zbierali się w grupę, do której po drodze dołączali następni i z pieśniami na ustach szli na miejsce konwencji, nawet kilkanaście kilometrów. W czasie drogi prowadzili też ożywione dyskusje na tematy biblijne. W okresie okupacji 1939-45 r. bracia zgromadzają się potajemnie po domach (najczęściej u br. Jończego).

Po wojnie zbór nadal działa organizując liczne konwencje np. w 1963 r. w Roczynach, w latach 1974 i 1975 w Nidku. Osiemnastego września 1977 roku odbyła się pierwsza konwencja zorganizowana przez zbór w Domu Kultury w Andrychowie. Uczestniczyło w niej około 600 braterstwa z całej Polski. Od tego czasu prawie rokrocznie organizowane są konwencje na sali gościnnego Domu Kultury. Od kilku lat organizowane są zebrania miesięczne, na które zapraszani są bracia z okolicznych zborów, a wykładami służą w większości bracia pielgrzymi lub inni zaproszeni przez zbór. Zgromadzenie działa więc nadal prężnie, przyjmując zasadę tolerancji połączonej z miłością braterską. Niedawno minęła 80 rocznica powstania zboru, co pobudziło mnie do napisania opracowania historycznego, z którego fragmenty cytuję w tym artykule. Opracowanie napisane zostało na podstawie przekazów ustnych i pisemnych braci biorących udział w tamtych wydarzeniach, dla nas będących już historią.

opracował: *br. Andrzej Jończy*

Jończy Andrzej
R-
„Straż”